

Sygn. akt I C 127/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Choczaj

Protokolant: Agnieszka Sobolczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2023 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. N.

przeciwko E. P.

o zadośćuczynienie i ochronę dóbr osobistych

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda K. N. brakującymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt I C 127/23

UZASADNIENIE

K. N. wniósł o zasądzenie od E. P. kwoty 2 500,00 zł zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych w postaci godności i dobrego imienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanej odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz zobowiązanie pozwanej do przeproszenia powoda na piśmie za naruszenie jego dóbr osobistych, o treści wedle uznania pozwanej.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. N. był partnerem córki pozwanej. Mieszkał z partnerką i jej ośmioletnim synem. Znęcał się nad nią psychicznie i fizycznie. Doszło do sytuacji, w której dotkliwie ją pobił na oczach dziecka, tak że kobieta znalazła się w szpitalu. W dniu 23 października 2021 r. powódka złożyła zeznania w Komendzie Powiatowej Policji w S., w których oświadczyła, że jej wnuk był świadkiem kłótni powoda z jej córką oraz stosowania wobec niej przemocy fizycznej. Małoletni zadzwonił do pozwanej i poinformował o zdarzeniu. W jej odczuciu dziecko było ofiarą przemocy psychicznej, dlatego zeznała, że powód znęcał się psychicznie nad małym. Chłopiec bardzo przeżył to co spotkało jego matkę, korzystał po tym zdarzeniu z pomocy psychologa, **(dowód: zeznania pozwanej - k. 42 verte i nagranie rozprawy z 14 grudnia 2023 r. - płyta - koperta - k. 50, minuta od 00:12:09 do 00:14:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 42 - 42 verte i nagranie rozprawy z 14 grudnia 2023 r. - płyta - koperta - k. 50, minuta od 00:04:44 do 00:11:04).**

Powód od 22 października 2021 r. przebywa w Areszcie Śledczym w Ł.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi został skazany na karę 12 lat pozbawienia wolności, (**bezsporne**).

Powyższy stan faktyczny jest częściowo bezsporny, gdyż został ustalony w oparciu o zgodne twierdzenia stron. Ponadto został on ustalony w oparciu o zeznania pozwanej, którym Sąd w całości dał wiarę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają definicji dóbr osobistych, a treść art. 23 k.c. ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska. Oczywiście wyliczenie dóbr osobistych osób fizycznych nie jest wyczerpujące.

Cześć człowieka obejmuje dwa aspekty: dobre imię (cześć zewnętrzna) i godność (cześć wewnętrzna). Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka (art. 30 Konstytucji RP). Konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Naruszenie godności polega z reguły na ułudzeniu komuś. Naruszenie dobrego imienia polega natomiast na pomówieniu o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć tę osobę w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Może tu chodzić zarówno o rozpowszechnianie wiadomości określonej treści, która stanowi zarzut pod adresem jednostki, jak i wyrażanie ujemnej oceny jej działalności. Niejednokrotnie naruszanie czci przejawiać się będzie w obu aspektach (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 1971 r., II CR 455/71, OSNCP 1972, Nr 4, poz. 77, z glosą E. Radomskiej, PiP 1973, z. 6, s. 16; wyrok Sądu Najwyższego z 8 października 1987 r., II CR 269/87, OSNCP 4/89, poz. 66).

Naruszenie dobra osobistego, np. czci, może nastąpić zarówno publicznie, jak i prywatnie, w wypowiedzi ustnej lub pisemnej albo przekazanej innym nośnikiem informacji, może nastąpić w wywiadzie, felietonie lub innej publikacji prasowej, książce, orzeczeniu sądowym, piśmie procesowym, wykładzie uniwersyteckim, liście, rozmowie, blogu albo komentarzu internetowym, motywach oceny na świadectwie szkolnym (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1972 r., II CR 370/72, OSNC 1973, nr 7 - 8, poz. 141, z glosą T. Bińczyckiej - Majewskiej, NP 1974, nr 10, s. 1389). Dla zniesławienia konieczne jest, by zarzut został zakomunikowany osobie trzeciej, przy zniewadze wystarczające już jest, że poweźmie o niej wiadomość pokrzywdzony.

Ocena czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby. O tym czy w konkretnym przypadku można mówić o naruszeniu dobra osobistego decyduje to, jaką reakcją naruszenie to wywołało w społeczeństwie (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2002 r., II CKN 953/00, LEX nr 55098).

Z art. 24 § 1 k.c. wynika jednoznacznie, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony o charakterze niemajątkowym. Dominuje pogląd, iż pojęcie bezprawności należy rozumieć szeroko jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym, czyli z ustawodawstwem i obowiązującymi w społeczeństwie zasadami współżycia społecznego (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2010 r., V CSK 287/09, OSP 2012, nr 10, poz. 95, z 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005 nr 4 poz. 54).

Przywołane domniemanie ma charakter wzruszalny. Jednocześnie art.

24 § 1 k.c. modyfikuje ogólną regułę rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.), obciążając stronę pozwaną ciężarem dowodu wzruszenia tego domniemania. Obrona strony pozwanej może być oparta na wykazaniu tzw. okoliczności uchylających (wyłączających) bezprawność (kontratypach). Ich katalog w zasadzie jest ukształtowany, zarówno w judykaturze, jak i doktrynie prawa. Niekiedy jest uzupełniany, głównie w piśmiennictwie, jednakże na ogół

są to mutacje dotychczasowych rozwiązań. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa; wykonywanie prawa podmiotowego; zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylecia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz działania w ochronie uzasadnionego interesu. Zauważa się niekiedy, że wykonywanie własnego prawa podmiotowego jest szczególnym przypadkiem działania w ramach porządku prawnego.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należy stwierdzić, że pozwana nie naruszyła dóbr osobistych powoda, tj. jego godności i dobrego imienia. Pozwana zeznała w Komendzie Powiatowej Policji w S., że jej wnuk był świadkiem kłótni powoda z jej córką oraz stosowania wobec niej przemocy fizycznej. Małoletni zadzwonił

do pozwanej i poinformował o zdarzeniu. W jej odczuciu dziecko było ofiarą przemocy psychicznej, dlatego zeznała, że powód znęcał się psychicznie nad małoletnim. Oczywistym jest, że użycie powyższego sformułowania było ocenne, sformułowane przez osobę, która nie jest prawnikiem i która nie zdaje sobie sprawy z tego, czy zachowanie powoda względem dziecka wyczerpywało lub nie wyczerpywało znamion przestępstwa znęcani. Jednakże pozwana miała pełne prawo uznać, że zachowanie powoda było również przemocą psychiczną wobec małoletniego dziecka, które widziało, jak powód znęca się fizycznie nad jego matką.

Ponadto to na powódzie spoczywał obowiązek wykazania, że wypowiedź powódki naruszyła jego dobra osobiste. Natomiast nie przedstawił on na ten fakt żadnego dowodu, nie uczestniczył nawet w rozprawie.

Nawet gdyby hipotetycznie założyć, że pozwana naruszyła dobra osobiste powoda, to należy zauważyć, że działała on w celu ochrony uzasadnionego interesu społecznego (prywatnego), chcąc ustrzec swoją córkę i wnuka przez przemocowym działaniem powoda, co w sprawie wydaje się oczywistym i co wyłącza bezprawność jej postępowania.

Z tych wszystkich względów Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł, jak w pkt 1 wyroku.

Z uwagi na trudną sytuację życiową i majątkową powoda, Sąd nie obciążył go brakującymi kosztami sądowymi, o czym orzekł, jak w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 102 k.p.c.